

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzük 'ün 96'ncı ve 99'uncu Maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Av. Abdullah KOÇ
HDP Ağrı Milletvekili

Türkiye'de 15 Temmuz 2016'da düzenlenen darbe girişiminden sonra, OHAL kapsamında "olağan hukuka aykırı bir şekilde" işten atmalar gerçekleştirilmiştir. KHK ile işlerinden atılanların en önemli ortak özelliği, hiçbir sağlık güvencelerinin olmamasıdır. Üstelik haklarını kaybedenlerin sayısına, eşlerinin ve çocuklarının da eklenmesiyle bu sayı katlanarak artmaktadır ve bu durum Vatandaşlık Hukukuna aykırılık teşkil etmektedir. Bu sayının toplumsal maliyeti ise oldukça ağır oldu. İhraçların, masumiyet karinesi gözetilmeden yapıldığı, idari tasarruflarla yüzbinleri aşan sayıda yurttaşın "kişisel kanaatler, ihbarlar ve fişlemeler" sonucu işten atıldığı yaygın bir şekilde ifade edilmektedir. "Kanunsuz suç ve ceza olmaz", "İdari kararlar suç ve ceza inşa edilemez", "Sert çekirdekli haklar KHK ile düzenlenmez", "Suç ve cezanın şahsiliği", "Kanunlar geriye yürümez." gibi tarihsel/evrensel hukuk ilkelerine ve Anayasaya aykırı bir sürecin, "OHAL" adı altında yaşatıldığı görülmektedir.

Engelli kişilerin, çalışma yaşamına dâhil olmaları en temel evrensel yurttaşlık haklarından ancak kamuda engelli olarak çalışmak; hem adaylık süreci hem de sonrasında birçok zorluğu barındırmaktadır. Engelliliğe yönelik, toplumsal ve hukuksal tanımlama karmaşasından, ön yargılardan ve kişisel özelliklerden kaynaklı durumlar ve sorunlar da yaşanmaktadır. Tüm bu zorlukları aşıp kamu emekçisi olma durumuna "erişebilmiş" en az 2000 engelli KHK ile kamudan ihraç edilmiştir. İhraç edilen engelliler içerisinde; ortopedik, görme, işitme, zihinsel, çoklu engelli olduğunu ifade edenlerin yanı sıra "süreğen hastalıkları" olanların olduğu tespit edilmiştir. OHAL kapsamında ihraç edilen engelli ve kronik hasta oranı % 2,88'dir.

İhraç edilen engellilerin % 42'si ortopedik, % 13'ü görme, % 9'u çoklu (birden fazla engeli olan), % 7'si işitme engelli olduğunu ifade ederken süreğen hastalığı olanların oranı % 29'dur. İhraç edilen engellilerin % 82'si erkek % 18'i kadındır. İhraç edilen engellilerin de ihraç edilmeden önce herhangi bir idari veya adli kovuşturma/soruşturma işlemi geçirmediği, savunma hakkını kullanmadığı görülmektedir. Engelli ihraçların en temel sorunlarından birisi emeklilik hakkını kazanmış olan engelli ihraçların emekli edilmeden ihraç edilmesidir. 15 yıllık hizmeti bulunan ve ihraç edilen engelliler, emeklilik haklarından mahrum bırakılmıştır. Olağan koşullarda 15 yılda kazanılmış hakları olan emeklilikleri, ihraç edildikten sonra "engelli değillermiş gibi" var sayılarak 25 yıl prim şartı koşulmaktadır. Bu nedenle 25 yıl

şartını yerine getiremeyen yüzlerce engelli hem ihraç edilmiş hem de yoksulluğa terk edilmiştir.

Bu bağlamda;

1. Türkiye’de darbe “girişiminden” sonra, OHAL kapsamında “olağan hukuka aykırı bir şekilde” işten atılan ve işe iadesi gerçekleşen engelli kamu personeli sayısı kaçtır?
2. Ülkede OHAL kapsamında işine son verilen ve işe iadesi gerçekleşen toplam kamu ve özel sektör personeli sayısı kaçtır?
3. “Sert çekirdekli haklar KHK ile düzenlenmez”, Anayasaya aykırı bir şekilde işten atılan KHK mağdurlarının işlerine geri alınmaları için Bakanlığınızın bir çalışması var mı?
4. 15 yıllık hizmeti bulunan ve ihraç edilen engelliler emeklilik haklarından mahrum bırakılmıştır, bu hak ve emek gaspını telafi edecek bir yasal düzenleme yapacak mısınız?
5. Kazanılmış hakları olan engelli emeklilikleri, ihraç edildikten sonra “engelli değillermiş gibi” var sayılarak engellilere 25 yıl prim şartı koşulmaktadır, bu koşullarda emekli olmaları imkânsız hale gelen engellilerin prim şartlarında bir değişiklik yapacak mısınız?
6. KHK ile işlerinden atılanların hiçbir sağlık güvencelerinin olmaması ve sağlık hizmetlerinden faydalanamamaları Vatandaşlık Hukukuna aykırı değil mi?